

Rijnmond Werkt Door

Monitor september-oktober 2020

Rijnmond Werkt Door

Rijnmond Werkt Door is een dienstverleningsconcept dat werkgevers die minder of geen werkzaamheden of opdrachten meer hebben voor hun medewerkers, matcht met ondernemingen die juist hard mensen nodig hebben. Het doel is om zoveel mogelijk mensen aan het werk te houden. Dit gebeurt via een netwerkstructuur. Signaleringen van overschot en tekort aan personeel worden vanuit de verschillende bronnen samengebracht. Het perspectief is om regio breed, (cross) sectoraal en op bedrijfsniveau kansen te signaleren om mensen te begeleiden van werk naar werk en van uitkering naar werk. Zo werken we samen aan de toekomstige arbeidsmarkt in de regio Rijnmond.

Hoe werkt Rijnmond Werkt Door in de praktijk?

[Van de bar naar het bed](#). Party Service Nederland en Van der Valk Ridderkerk kampten beiden met overcapaciteit van hun personeel als gevolg van de coronacrisis. Rijnmond Werkt Door heeft deze werkgevers gekoppeld aan Aafje. Nu zijn er 20 medewerkers aan de slag als gastheer en gastvrouw bij deze zorginstelling. Een verbinding waarbij alle betrokken partijen baat bij hebben!

Rijnmond Werkt Door is een initiatief van het regionaal Werkbedrijf Rijnmond en bestaat uit de volgende partners:

Inhoudsopgave

1	Arbeidsmarkt Rijnmond (trends en ontwikkelingen)	4
1.1	Impact op economie en werkgelegenheid	4
1.2	Vacatureontwikkeling	5
1.3	Werkloosheid	6
1.4	Werkzoekenden	6
2	Preventie en prognoses (kansen en bedreigingen)	8
2.1	Sectorbeelden	8
2.2	Werkgelegenheid naar huidig overschot-tekort	10
2.3	Skills	11
2.4	Het 'nieuwe' werken	12

De monitor Rijnmond Werkt Door informeert belanghebbenden in de arbeidsmarktregio Rijnmond periodiek ter ondersteuning in deze crisis.

1 Arbeidsmarkt Rijnmond (trends en ontwikkelingen)

De Corona-crisis heeft een enorme impact op de samenleving en daarmee op de economie. Met informatie over een aantal variabelen wordt een beeld geschetst van de stand van zaken op de arbeidsmarkt voor de regio Rijnmond.

1.1 Impact op economie en werkgelegenheid

De invloed van de corona crisis verschilt per sector. Deze verschillen worden geduid vanuit verschillende invalshoeken: aandeel van de sector in de werkgelegenheid, impact op de werkgelegenheid en impact in vacatures sinds de eerste lockdown en kansen voor werkzoekenden. Het aandeel en de impact in vacatures (trend voor een beeld van het herstel) zijn nieuw toegevoegd in deze editie.

Rijnmond Bronnen ¹	Aandeel werkge- legen- heid	Impact werkgele- genheid (Bron: UWV)	Impact vaca- tures sinds lockdown	Kansrijk voor werk- zoekenden
Bouwnijverheid	6%	Geen tot kleine krimp	Stijging	Kansrijk
Chemische industrie	2%	Krimp	Gelijk	Minder kansrijk
Cultuur, sport en recreatie	2%	Zeer grote krimp	Daling	Opleving na lockdown
Detailhandel	11%	Grote krimp	Sterke stijging	Kansrijk
Energie	2%	Geen tot kleine krimp	Gelijk	Minder kansrijk
Financiële dvl en onroerend goed	4%	Geen tot kleine krimp	Sterke stijging	Minder kansrijk
Groothandel	6%	Gemiddelde krimp	Sterke stijging	Kansrijk
Horeca	4%	Zeer grote krimp	Lichte stijging	Opleving na lockdown
Informatie en communicatie	3%	Geen tot kleine krimp	Sterke stijging	Minder kansrijk
Landbouw, bosbouw en visserij	1%	Geen tot kleine krimp	Gelijk	Minder kansrijk
Metaalindustrie	2%	Gemiddelde krimp	Sterke stijging	Kansrijk
Onderwijs	7%	Geen tot kleine krimp	Stijging	Minder kansrijk
Openbaar bestuur, overheidsdienst	5%	Geen tot kleine krimp	Gelijk	Minder kansrijk
Overige dienstverlening	2%	Zeer grote krimp	Gelijk	Minder kansrijk
Overige industrie	2%	Geen tot kleine krimp	Stijging	Kansrijk
Specialistische zakelijke dvl	10%	Gemiddelde krimp	Sterke stijging	Kansrijk
Verhuur en overige zakelijke dvl	6%	Grote krimp	Stijging	Minder kansrijk
Vervoer en opslag	8%	Geen tot kleine krimp	Sterke stijging	Kansrijk
Voedings-&genotmiddelenindustrie	1%	Geen tot kleine krimp	Gelijk	Verkennen
Welzijn	4%	Geen tot kleine krimp	Sterke stijging	Kansrijk
Zorg	12%	Geen tot kleine krimp	Stijging	Kansrijk

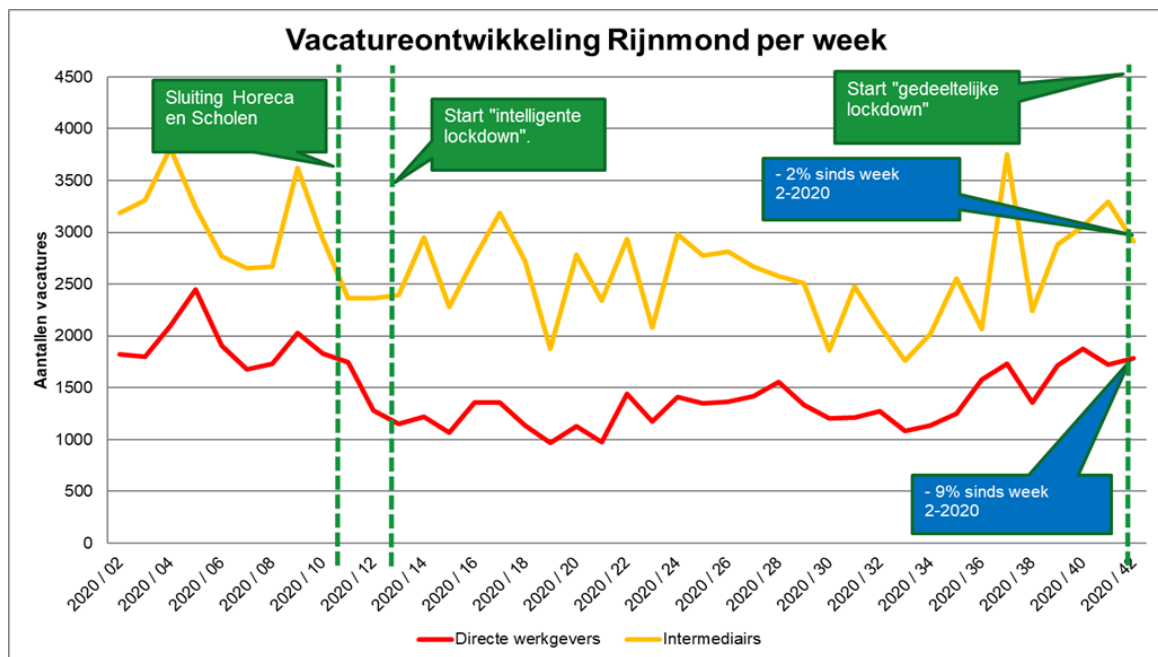
¹ CBS, RijnmondInZicht.nl, UWV, Regionale Impact op de werkgelegenheid in Rijnmond en JobFeed, bewerking Gemeente Rotterdam. De laatste kolom is mede tot stand gekomen op basis van inzichten uit HalloWerk.. De sectorindeling die hierin wordt gebruikt wijkt af van de benamingen in de verschillende tabellen. Dit komt door de koppelingen die hiervoor zijn gemaakt. Het CBS (informatie over vestigingen, arbeidsplaatsen en werkenden) en JobFeed hanteren hiervoor de indeling van het research centrum voor onderwijs en arbeidsmarkt (ROA) en de vacature informatie die het UWV gebruikt. Deze indeling sluit ook het beste aan bij de indeling van het UWV. Door deze manier van koppelen ontstaat meer transparantie in de data inzichten.

Toelichting en duiding bovenstaande tabel

- Kansrijk (groen) zijn sectoren met een relatief groter aandeel in de werkgelegenheid en procentueel meer werk voor lager gekwalificeerden, met een positieve vacatureontwikkeling. Deze sectoren zijn: bouwnijverheid, detailhandel, groothandel, metaalindustrie, overige industrie, specialistische zakelijke dienstverlening, vervoer en opslag en welzijn en zorg.
- Er zijn sectoren die extra aandacht vragen (oranje). Cultuur, sport en recreatie en horeca zijn hard geraakt, maar de verwachting is dat ze weer personeel nodig hebben als de coronamaatregelen versoepelen. De voedings- en genotsmiddelenindustrie is relatief klein, groeit in Rijnmond en dient nader onderzocht te worden op kansen voor cross-sectorale matching.

1.2 Vacatureontwikkeling

De onderstaande grafiek geeft de vacatureontwikkeling per week weer voor de arbeidsmarktregio Rijnmond naar directe werkgevers en intermediairs.

Toelichting

De corona maatregelen hebben een grote invloed op de ontwikkeling van het aantal vacatures. Dit fluctueert sterk per week.

- De daling ten opzichte van het begin 2020 lijkt steeds meer te stagneren. Bij directe werkgevers ligt het aantal vacatures nog slechts 2% onder het niveau van begin 2020. Bij intermediairs wordt het verschil ook kleiner (-9%).
- Na de intelligente lockdown (week 13 tot en met week 32) is het aantal vacatures bij directe werkgevers gestegen met 56%. Bij intermediairs stijgt dit met 22%. De gevolgen van de gedeeltelijke lockdown sinds week 42 zijn nog niet zichtbaar in de data.
- In de afgelopen perioden was er weer groei in vacatures in bouwnijverheid, detail-, groothandel, metaalindustrie, onderwijs, overige industrie, verhuur en overige zakelijk dienstverlening (inclusief intermediairs), vervoer en opslag en welzijn.
- In alle opleidingsniveaus is het aantal vacatures gestegen bij zowel intermediairs als werkgevers. Die trend zet sterk door bij directe werkgevers voor de Mbo-niveaus 1-2 en 3-4.

1.3 Werkloosheid

De tabel geeft de werkloosheid weer met het aantal uitkeringen aan het einde van de maand naar gemeente Rotterdam, UWV Rijnmond en de aanvragen voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers voor de regio Rijnmond.

Uitkeringen*	Participatiewet Rotterdam*	WW Rijnmond
Jan	33.666	20.796
Feb	33.589	20.573
Mrt	33.512	21.716
Apr	33.926	26.049
Mei	35.397	27.140
Jun	36.052	27.173
Jul	36.293	27.242
Aug	36.306	26.519
Sep	36.149	24.968
Okt	36.199	

Bron: UWV, Nieuwsflits, Werk.nl, gemeente Rotterdam, RBZ, Socrates en HalloWerk.

Toelichting

- Het aantal jongeren (< 27 jaar) met een uitkering is sinds januari 2020 flink gestegen. Meer dan 2.915 jongeren in Rotterdam hebben een uitkering volgens de participatiewet.
- Sinds de start van de coronamaatregelen kunnen zelfstandig ondernemers ondersteuning vragen via de TOZO. Voor TOZO 1 zijn er in Rotterdam 12.920 toekenning en 954 bedrijfskredieten verstrekt. In de TOZO 2 zijn er in Rotterdam 5.826 toekenningen en 524 bedrijfskredieten verstrekt. Op dit moment kunnen zelfstandig ondernemers ondersteuning vragen voor TOZO 3. Tot nu toe zijn er 676 toekenningen.

1.4 Werkzoekenden

In Rijnmond werken de gemeenten samen in het online matchingsplatform HalloWerk. Dat brengt werkzoekenden van gemeenten en UWV en werkgevers direct met elkaar in contact. Kandidaten vullen hun beschikbaarheid in en kiezen een profiel (werksoort) waarin ze willen en kunnen werken. Voor werkzoekenden met een WW-uitkering is Werk.nl het digitale matchingsinstrument. Vandaar uit leggen UWV-adviseurs de verbindingen met de juiste werkgevers. In de tabel staan het aantal beschikbare kandidaten en aantal relevante vacatures naar werksoort.

Werksoort	Beschikbare werkzoekenden Rotterdam (week 44)	Beschikbare werk- zoekenden Rijnmond (week 44)	Vacatures in relevante functies (week 39-42)	Groei of daling vacatures t.o.v. week 35-38
Aanpakken	1.615	1.797	475	25%
Helpen	3.810	4.237	823	25%
Maken	1.290	1.445	627	47%
Verkopen	1.179	1.334	479	2%
Vervoeren	698	783	168	28%

Toelichting

Het aantal vacatures stijgt ten opzichte van de vorige monitor (juli-augustus). Vooral de vraag naar mensen die vallen in het profiel maken neemt sterk toe. De werksoorten groeien vooral in de volgende sectoren:

- Aanpakken: bouw, facilitair en schoonmaak, welzijn en zorg, logistiek.
- Helpen: administratief, callcenter, financieel, welzijn, zorg, detailhandel, industrie, logistiek.
- Maken: bouw, facilitair, detailhandel, horeca, industrie
- Verkopen: administratief en callcenter, welzijn en zorg, ICT.
- Vervoeren: welzijn en zorg, detailhandel, logistiek.

2 Preventie en prognoses (kansen en bedreigingen)

Het is zaak om nu actie te ondernemen. Dit hoofdstuk schetst de kansen en bedreigingen voor een preventieve aanpak. Bij vooruitkijken past voorbehoud vanwege alle onzekerheden.

2.1 Sectorbeelden

Om inschattingen te kunnen maken, is een goed beeld van de arbeidsmarkt voor de regio Rijnmond gewenst met daarbij ook overzicht van de initiatieven die per sector al lopen. Onderstaande tabel is gebaseerd op diverse rapporten, de Corona-analyse van UWV en de expertise uit de verbonden netwerken die samenwerken binnen Rijnmond Werkt Door.

Sector	Beeld Rijnmond (taakgerichte sectoren)	Advies
Agro & Food & Groen	Het werk in voedsel- en groenvoorziening gaat onverminderd door. Er is tekort aan hoveniers en technisch personeel dat gecertificeerd is om met uiteenlopende (landbouw)machines te werken. Er blijft invloed van seizoensgebonden werk.	Kansrijk voor instroom vanuit andere sectoren.
	www.werkenindelandentuinbouw.nl	
Bouw	Met reeds lopende orders en (versnelde) investeringen door de overheid (zie bijv. Manifest Rotterdam Sterker door bouwen) is er nog werk. Maar de vraag neemt af, zeker in afbouw en onderhoud. Zorgen voor de toekomst nemen toe, ook al vanwege stikstofproblematiek. Op korte termijn is aandacht gevraagd voor stages, leerbanen en behoud vakmensen. Blijvende vraag naar timmerlieden, gevelonderhoud, infra, grondwerk, isolatie.	Werk naar werk i.s.m. andere technische sectoren maar ook banken, horeca en evenementensector
	www.debouwmaakthet.nl/doorbouwers/ Bouwend NL	
Techniek (Installatie, elektro, netbeheer, energie, metaal en industrie)	Maakindustrie heeft last van vraaguitval en stagnerende toelevering. Flex-schil is afgeschaald. ICT groeit. Investeringen in energietransitie (gemeente Rotterdam eist bijdrage werkgelegenheid) en lopende orders zorgen voor toenemende vraag naar o.a. medewerkers onderhoud, werktuigbouwkunde, warmtenet, meet- en regeltechniek, elektriciens, glasvezel en tekenaars. Terughoudendheid bij stages, minder bij leerbanen.	Omscholen van Elektro naar Werktuigbouw Werk naar werk: procesindustrie of evenementen naar Techniek.
Transport & Logistiek	De drukte bij logistieke centra (online verkopen, bevoorrading food) houdt aan. Er is beperkter of geen verkeer in OV, luchtvaart en touringcarbranche. In de taxibranche is de particuliere vraag haast compleet weggevallen en ook het groepsvervoer is aanzienlijk minder. Op langere termijn ontstaat in het OV vervangingsvraag door pensionering.	Bemiddeling binnen deelsectoren en crosssectoraal (overschot/ tekort)
	www.stlwerkt.nl/wijhelpenelkaar en www.evofenedex.nl	

Sector	Beeld Rijnmond (menschgerichte sectoren)	Advies
Cultuur en creatieve sector	De sluiting van veel cultuurinstellingen maakt de situatie zorgelijk met veel ontslagen tot gevolg en mogelijk ook structurele consequenties. Het aantal uitkeringen in culturele en creatieve beroepen (vooral grafische vormgevers en bibliotheekmedewerkers) is sterk gestegen in Rijnmond.	Bemiddeling en loopbaan oriëntatie naar andere sectoren.
Horeca & Recreatie	De tweede lockdown raakt de sector opnieuw hard, na een lichte opleving door de versoepelingen tot oktober. Wel is zichtbaar dat ondernemers met afhaal en bezorging inspelen op de situatie. Ondernemingen vrezen voor structurele gevolgen en zelfs het voortbestaan. Ze zitten in een spagaat om goed en schaars personeel (koks en ervaren bediening) te behouden.	Cross-sectorale bemiddeling naar bijvoorbeeld zorg (ook op tijdelijke basis).
	e-learning www.StayHomeHospitalityAcademy.nl	
Retail (detailhandel)	Het beeld is nagenoeg onveranderd. In food, wonen en tuin is sprake van verhoogde bedrijvigheid (o.a. behoefte aan vakkenvullers en logistiek personeel). De overige detailhandel heeft het zwaar. De vraag naar winkelpersoneel is sterk afgenomen. Naar medewerkers klantenservice is wel vraag.	Werk naar werk en inspelen op skills gericht op klantenservice
Zakelijke dienstverlening Facilitair	Door thuiswerk en sociale beperkingen lopen schoonmaak, bedrijfs- en partycatering aanzienlijk terug. Ook de toekomstverwachtingen zijn niet positief. Schoonmaak in scholen en zorg loopt wel door. Het strengere handhavingsbeleid roept vraag naar winkelbeveiliging en BOA's op. Eventsecurity ligt stil.	Opties tijdelijke uitleen, 'stapelbanen' en interne flexibiliteit verkennen.
	Mobiliteitscentrum Schoonmaak OSB en bedrijven	
Zakelijke dienstverlening overig (incl. uitzend)	Er is minder vraag naar zakelijke diensten. Al zijn er verschillen. Zo is het productieverlies bij specialistische diensten beperkt. Administratief-financiële personeel wordt momenteel het minst gevraagd. Meest prominent is in deze sector zijn uitzendbureaus. Na de 1 ^e lockdown was daar een opleving. Vooralsnog kiezen werkgevers uit voorzichtigheid veelal voor flex.	Omscholing en zoeken naar alternatieven om flexibiliteit te organiseren (Borstlap)
	ABUmetelkaar , NBBU, DOORZAAM vouchers (€500)	
Zorg & Welzijn	Met de tweede golf neemt de druk op -de zorg – vooral in ziekenhuizen en ouderenzorg – weer problematisch toe met daarbij een hoogoplopend verzuim. Met de structurele tekorten is er eigenlijk behoefte aan gediplomeerd personeel zoals Verpleegkundigen, Verzorgenden. Maar zorgorganisaties zien zich gedwongen tijdelijk alternatieve oplossingen te organiseren. Er is ook vraag naar (tijdelijke) bemensing van Corona-teststraten.	Directe werknaar-werk verbindingen en organiseren intersectorale loopbaanpaden (oa hotel-horeca)
	www.extrahandenvoordezorg.nl (via deRotterdamseZorg)	

2.2 Werkgelegenheid naar huidig overschot-tekort

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van sectoren met vraag naar personeel en in welke beroepen. Daaronder is weergegeven welke sectoren hebben aangegeven personeel beschikbaar te hebben en op welke beroepen medewerkers kunnen worden ingezet.

Overstapmogelijkheden (huidige situatie)																			
Tijdelijk minder kansrijke beroepen (landelijk, UWV)	Admin mdw horeca cultuur leisure	Beveiliging	Catering mdw	Chaufeur personenvervoer	Communicatie mdw	Conducteur en stewards	Horeca mdw	Intercedent	Kapper schoonheidsspecialist	Koks en assistenten	Magazijn Groothandel Food	Managers	Receptie en servicemdw	Reisadviseur	Repromdw	Bedrijfs schoonmaak mdw	Sportinstructeur	Verkoopmdw cultuur en horeca	
Kansrijke beroepen (Rijnmond)																			
Niveau 1-2																			
Magazijnmdw en vakkenvullers		X	X	X			X		X	X	X	X				X	X	X	X
Afwerkers bouw											X	X				X	X	X	
Schoonmakers interieur			X				X	X	X	X			X	X			X	X	
Mdw bediening (na lockdown)			X	X			X			X				X					X
Productiemedewerkers				X		X	X				X	X					X	X	
Koeriers en bezorgers		X		X		X				X				X	X				X
Installateurs loodgieters bouw							X			X								X	
Hulpen			X	X		X	X	X		X		X	X	X					X
Chaufeurs goederenvervoer		X		X		X													
Monteurs (overig)		X																X	
Niveau 3-4																			
Verkopers					X		X	X				X	X	X					X
Medewerkers klantenservice	X	X			X		X	X	X			X	X	X	X			X	X
Monteurs industriële machines		X																X	
Verzorgenden	X	X	X		X	X	X	X	X			X	X	X				X	X
Soc-maatsch, agogisch werkers	X				X		X	X				X		X					X
Administratief mdw	X				X			X				X							X
Comm. mdw en telemarketeers	X				X		X	X	X				X	X	X			X	X
Verpleegkundigen					X		X	X	X			X	X	X				X	
Mdw kinderopvang	X	X					X	X	X			X	X	X				X	X
Fin-administratief mdw	X				X			X				X	X	X					X

2.3 Skills

Het is zaak dat zoveel mogelijk mensen naar vermogen mee doen en niet verder op achterstand raken. Omscholing naar werk in kansrijke sectoren en beroepen (zie tabel 1.1 en tabel 2.2) biedt perspectief. Naast vakgerichte opleidingsvereisten is er ook behoefte aan specifieke skills. In onderstaand voorbeeld zijn kansrijke beroepen weergegeven met daarbij skills die breed gevraagd zijn. Het Leerwerkloket Rijnmond kan ondersteunen om hier invulling aan te geven. Het platform SkillsInzicht.nl en RijnmondInzicht.nl geven inzicht in de gevraagde skills. De voorbeelden zijn onderdeel van een uitgebreide analyse naar meest gevraagde skills in Rijnmond op alle opleidingsniveaus.

Beroepsgroep niveau 1-2

Magazijnmedewerkers en vakkenvullers

IT: MS Office, MS Excel, Warehouse Management Systemen, Data-Analyse, MS Outlook, Computervaardigheden, Exact Globe, MS Word, MS Windows, Microsoft Dynamics NAV,

Professioneel: Voorraadbeheer, Grote Vrachtwagens, Supermarkten, Berekeningen, Vorkheftrucks, Logistieke Operaties, Online Assessments, Goederen Laden, Expeditie van Goederen, Beoordelingen,

Sociaal: Werken in Groepsverband, Aanpassingsvermogen, Gepassioneerd, Zelfmotivatie, Interpersoonlijke Vaardigheden, Servicegerichtheid, Aandacht voor Detail, Hard Werken, Professionele Verantwoordelijkheid, Vriendelijkheid,

Productiemedewerkers

IT: Webapplicaties, Microsoft Excel, Microsoft Outlook, Computervaardigheden, Grafische Gebruikersinterface, Microsoft Office, SAP Applicaties, Lokale Opslag, Zoekmachines,

Professioneel: Verpakkingen en Verwerken, Machines, Fabricage, Montage, Vorkheftrucks, Techniek, Voorraadbeheer, Schoonmaak, Kwaliteitsmanagement, Voedselveiligheid,

Sociaal: Zelfmotivatie, Aanpassingsvermogen, Werken in Groepsverband, Aandacht voor Detail, Gepassioneerd, Hard Werken, Stress Management, Communicatie, Professionele Verantwoordelijkheid, Servicegerichtheid,

Beroepsgroep niveau 3-4

Medewerkers klantenservice

IT: Microsoft Office, Microsoft Excel, Microsoft Outlook, SAP Applicaties, Microsoft Word, Computervaardigheden, Apple Ios, Salesforce, Microsoft Windows, Informatiesystemen,

Professioneel: Klantenservice, Communicatie met de Klant, Administratie, Call Centers, Consultancy, Klanttevredenheid, Verkoop, Servicestandaarden, Financiën, Telefoonbeheer,

Sociaal: Communicatie, Servicegerichtheid, Zelfmotivatie, Aanpassingsvermogen, Werken in Groepsverband, Gepassioneerd, Stress Management, Doelgericht, Aandacht voor Detail, Interpersoonlijke Vaardigheden,

Monteurs industriële machines

IT: SAP Applicaties, Microsoft Office, Microsoft Excel, SCADA, CAD, Service Manager, Autocad, Primavera, Software Engineering, Servicebus,

Professioneel: Elektrotechniek, Machinebouw, Onderhoud, Reparatie, Techniek, Machines, Veiligheidsprincipes, Mechatronics, Elektrische Installaties, Gebouwenteknik,

Sociaal: Zelfmotivatie, Communicatie, Werken in Groepsverband, Servicegerichtheid, Aanpassingsvermogen, Doelgericht, Stress Management, Gepassioneerd, Leergierig, Analytisch Denken,

2.4 Het 'nieuwe' werken

De samenleving verandert. Richtlijnen hebben grote impact voor de sociale omgang en economie. Thuiswerken lijkt het 'nieuwe werken' te worden. Al voor de coronacrisis adviseerde de Commissie Regulering van Werk (Borstlap) om wendbaarheid en leven lang ontwikkelen te stimuleren en dat te ondersteunen met activerend en inclusief arbeidsmarktbeleid. En gedurende de crisis zijn inspanningen nodig om de economie en daarmee de werkgelegenheid op gang te houden.

Het 'nieuwe' werken en leven lang ontwikkelen

Inmiddels hebben al 260 Rotterdammers een aanvraag ingediend voor om-, her- of bijscholing van max € 2.500 bij het Rotterdams Scholingsfonds (www.rotterdam.nl/scholingsvoucher). De gemeente trekt 14 miljoen euro uit voor in 10.000 vouchers. Daarbij is nog cofinanciering nodig.

Vanaf 1 oktober is er een 3e corona [steun- en herstelpakket](#) ter waarde van € 1,4 miljard. Regelingen – zoals TOZO, NOW, TVL - blijven lopen tot 1 juli 2021, maar worden geleidelijk afgebouwd. Regionale mobiliteitsteams worden opgezet voor begeleiding, mensen krijgen hulp bij omscholing en kwetsbaren krijgen extra ondersteuning. www.rijksoverheid.nl/steunpakket

De horeca ziet de pinomzet flink afnemen als gevolg van de 'gedeeltelijke lockdown', maar de klap lijkt minder hard dan bij de eerste lockdown, meldt ING (65% minder op 15 oktober, tegen 85% op 16 maart). Ondernemers lijken meer ingesteld op bezorgen en afhalen.

De SER heeft vanuit de Actie-agenda Leven lang Ontwikkelen, de belangrijkste kennis gebundeld in een [kennisdocument](#) om werkenden te stimuleren zelf de regie te nemen over hun loopbaan.

De SER heeft de [Verkenning Platformeconomie en Werk](#) uitgebracht over digitalisering, nieuwe vormen van bedrijvigheid en de toegenomen behoefte aan flexibiliteit en autonomie.

Ook werkgevers buiten de zorg kunnen een bijdrage leveren aan het overeind houden van de zorg. Als zij hun medewerking verlenen, kunnen medewerkers -met een zorgachtergrond en werkzaam in hun organisaties - mogelijk tijdelijk bijspringen (zie www.extrahandenvoordezorg.nl).

Het Nationaal Groeifonds (€ 20 miljard voor 5 jaar) geeft een impuls aan de [Groeiajenda Zuid-Holland](#). Daarbij gaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag MBO-HBO campussen versterken met budget voor nieuwe projecten van consortia.

Het SCP ziet in haar [Coronakompas](#) dat de oplopende werkloosheid vooral kwetsbare groepen treft, dat thuiswerken druk geeft en dat er psychische klachten ontstaan door baanonzekerheid,

Op 3 december organiseert KWP – Organisaties in een Slimme Stad (samenwerking gemeente Rotterdam en Erasmus Universiteit) een webinar over '[De Toekomst van Werk na Corona](#)'.

